

EDINOST

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorcijska list „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 40.—, pol leta K 20.—, tri mesece K 10.—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8.—, pol leta K 4.—. Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

Posamezne številke zastarele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin; osmrtnice, zahvale, poslaice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20.—; vsaka nadaljnja vrsta K 2.—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inšeratalni oddelek „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Uprava in inšeratalni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštahranilniški račun št. 841.652. Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

Uspehi sestanka v nemškem glavnem stanu.

Poljsko vprašanje. Voja se bo nadaljevala. Popolna edinost med Avstro-Ogrsko in Nemčijo.

DUNAJ, 19. (Kor.) »Fremdenblatt« piše v današnji večerni izdaji na uvodnem mestu:

Konference dne 14. in 15. t. m. v nemškem glavnem stanu so imele namen, da pripravijo rešitev važnih vprašanj. Vseled velikega števila snovi, ki je bila določena za obravnavanje in vsled kompliciranosti nalog ni bilo mogoče vsled kratkega časa preiti na posameznosti in tudi sploh ni šlo za to, da bi se prispelo tako daleč. Vendar pa so se zamogla vršiti posvetovanja o vseh glavnih točkah in uspehi je obstojal, kakor že naznanjeno, v popolnem soglasju glede potrebnih smeri. Temeljne misli so bile torej določene in njih udeležitev je sedaj delo neposredno predstojajočih podrobnih posvetovanj.

To velja predvsem za poljsko vprašanje. Avstro-Ogrska je že od nekdaj vztrajala na načelu, da mora biti končna ureditelj izvršena vsakega v soglasju z interesi osrednjih vlasti, ki so s svojo krvjo priborili Poljski svobodo, da pa se morajo v tem okviru, kolikor mogoče, izpolniti želje poljskega naroda. V tem smislu je bil tozadevno dosežen sporazum tudi na pogajanjih v nemškem glavnem stanu. Zato je samoočelno umljivo, da morajo Poljaki pri izvolitvi svojega kralja imeti odločilno besedo. Istotako pa je seveda pri ozihih odnosih, ki vladajo med osrednjima vlastima in Poljaki, samoočelno umljivo, da se pravica Poljske do svobodne volitve kralja ne sme izvršiti na način, ki bi nasprotoval življenjskim interesom monarhije in Nemčije. Toda tudi vsa ostala, poljskega državnitstva tihoča se vprašanja, se bodo najprej razpravljala med Avstro-Ogrsko in Nemčijo, nato pa rešila sporazumno s Poljsko.

Razven poljskega vprašanja se je razpravljalo tudi o drugih vprašanjih, ki so nastala vsled vojne. Tudi v tem oziru je bil dosežen popoln sporazum. Vojna se bo nadaljevala, ker žele to naši sovražniki, ki stremijo slejkoprej po osvojitvah in groze Avstro-Ogrski s razkosanostjo. Naš sedanji zunanji minister grof Burian je vnovič preciziral svoje stališče v programu 16. julija 1918. Naštevale je pri tem vojne cilje naših sovražnikov in naglašal pri tem kot one, ki bistveno in stvarno ločijo vojno od države, entente cilje teritorialnega značaja. Izjavil je, da štirim Wilsonovim točkam nikakor ne nasprotuje in opozarjal na to, da smo svoje sovražnike povabili k mirovnim pogajanjem na vzhodu in da bi isti tudi zamogli vplivati na te mirovne sklepe, ako bi se udeležili pogajanj. Izjavil je končno, da dovoljuje naša mirovna pripravljenost razpravljati vsega, samo ne našega nedotakljivega posesnega stanja. Poslužil se je takrat besed, da služita vojevanje in diplomacija v vojni istemu namenu, česar ni mogoče ločiti. To so še danes načela, h katerim se priznava naš zunanji minister in obenem tudi vlada nemške države, sicer oba pripravljena za sprejemljiv mir. Oba zaveznika sta slejkoprej trdno odločena, da branita to, kar jima pripada, do skrajnosti. Toda istočasno smatrate osrednje velevlasti za svojo največjo nalogo, da dosežete časten mir in se boste v dosego tega cilja poslužili vseh sredstev.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 19. (Kor.) Uradno se javlja: Ob Pavi so bili sovražni poizvedovalni poizkusi izjalovljeni.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 19. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruprehta: Jugozapadno Bailleula so sledili močnemu ognju angleški napadi med Meternom in Merrisom, ki so bili odbiti v naših sprednjih bojnih črtah. Na obeh straneh Lysa živahno poizvedovanje sovražnika v krajevnih bojih. Severno Ancre smo pomaknili lastne črte naprej in ušli več mož. — Armada generala Boehna: Med Ancre in Oiso zgodaj zjutraj

srđit topovski boj. Sovražnik je izvršil na več krajih močnejše napade. Južno Somme se je napad avstralskih čet izjalovil. Pri Herlevillu, severovzhodno Roya, je bil lasten sunek uspešen. Francoski napadi na obeh straneh ceste Amiens-Roye so bili odbiti povsod, deloma v protisunk. Več oklopnjakov je bilo razstreljenih, par razbitih od naše pehote z ročnimi granatami. Istotako se je razbil tik južno Avre večkrat ponovljen napad sovražnika. Sovražnik je vdrl v zapadni del Beauvraignes. Umaknili smo tamkaj bojujočo se četo v vzhodni del kraja Severozapadno Lasigny. Sino zavrnili sovražne delne napade in večkrat ponovljene sunke. Nadaljne napadne poizkuse je preprečil naš ogenj. Med Oiso in Aisno se je pričel zgodaj popoldan močan topovski boj. Proti večeru je napadel sovražnik po najslabšem stopajevanju ognja med Carlepontom in jugovzhodno Nouvrona. Naše čete so v večerni srđiti borbi ustavile sovražni naval, ki se je povsod razbil v naših bojnih postojankah. — Armada nemškega cesarjeviča: Ob Vesli, na obeh straneh Braisna, ob obeh območjih se topovskim boju manjši pehotni boji.

BEROLIN, 19. (Kor.) Večerno poročilo: Zapadno Chaulnesa in severno Roya so se sovražni napadi izjalovili. Med Avro in Aisno čez dan srđiti topovski boji. Francoski napadi na široki fronti so se razbili s težkimi izgubami. Od časa do časa topovsko delovanje v bojnem odseku med Oiso in Aisno.

Prvi generalni kvartirništer pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 18. (Kor.) Vzhodno Vardarja in južno Dojrana smo pregnali sovražne pehotne skupine, ki so se poizkušale približati našim varnostnim črtam. V dolini Strume za nas ugodno patrolno delovanje.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko uradno poročilo.

18. avgusta. — Od Stelvia do Astica, v ozemlju Grappe in ob dolnji Pavi nenadno, inanj intenzivno topovsko delovanje. Na asiški visoki planoti so se naše in zavezniške baterije sovražnemu koncentričnemu ognju postavile naglo in uspešno v bran. Ob dolnji Pavi nam je sovražnik večeraj zjutraj po srđiti topovski pripravi z obkolitvami napadom poizkušal iztrgati pred kratkim osvojeni otok jugozapadno Papadopolia, toda napadelec je bil zadržan od našega zapornega ognja in se je moral po naših naglo izvršenih protinapadih umakniti v neredu. Imel je težke izgube in je ostavil v naših rokah več strojnica, materiala in 29 ujetnikov. Delovanje naših in zavezniških letalcev je bilo tekom dneva znatno. Sestreliti smo eno letalo.

Angleško uradno poročilo.

LONDON, 19. (Kor.) Reuter poroča, da je večeraj večer deseta francoska armada prešla med Oiso in Aisno na fronti 16 km v napad in prdila 3 km globoko.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 19. (Kor.) Naši podvodniki so potopili v Rokavskem prelivu in zapadno odtoč zopet 13.000 ton sovražne ladijske prostornine.

AMSTERDAM, 18. (Kor.) »Maasbode« poroča: Japonska parnika »Jeiva Maru« in »Nidori Maru« sta potopila; parnik »Kaishi Maru« je zavozil na suho in se potem potopil, istotako angleška jadrnica »Breadalbane«. Ameriška jadrnica »Ralph« in angleški parnik »Braeglem« sta zgorela. Jadrnica »Kasid Kerim« se je potopila. Angleški parnik »North Cambria« se je po trčenju potopil, parnik »Ibis« pa se pogreša.

LONDON, 19. (Kor.) Admiralitet poroča, da sta dne 15. t. m. dva angleška rušila torpedovka začela na mlin in se potopila. Pogreša se 26 mož, ki so bili najbrže ubiti pri eksploziji ali pa so utonili.

AMSTERDAM, 18. (Kor.) O potopitvi dveh angleških rušilcev pred nizozemsko obalo se še poroča, da se del od prvega torpediranega rušilca potopil velik del, od drugega pa najbrže vsa posadka. Po torpediranju so francoska pomorska letala preiskala morje, a niso razkrila nobenega podvodnika. Opoldne je odplula skupina angleških ladij iz Waterwege. Spremlajoče torpedovke so najbrže opazile podvodnik, ker so pričele srđito streljati v vodo. Neki ribiški parnik, ki je prispel v Scheveningen, poroča, da je plul na mestu, kjer se je streljalo, skozi morje petroleja. Zato se domneva, da je bil podvodnik uničen.

IZ RUSIJE.

Čestki klic po pomoči.

VLADIVOSTOK, 15. (Kor.) Češki poveljnik je naznanil zastopnikom zaveznikov v posebni spo-

menici, da je potrebna hitrejša in večja pomoč, ako se hoče omogočiti prodiranje proti Irkutsku. Ako zavezniki v šestih tednih ne prodoro do Irkutska, bi pomenilo to katastrofo za Čeho-Slovahe v Sibiriji in popolno izročitev Rusije nemški milosti.

Vseruska vlada v Samari.

KIJEV, 18. (Kor.) Iz Samare se poroča, da se je sestavil odbor članov ustavodajne skupščine, ki se smatra za vserusko vlado. Večina obstoja iz socialnih revolucionarjev, vojaška oblast je v rokah Čeho-Slovakov, ki jim je tudi komite podrejen v vojaškem oziru. Komiteju je pridelen tudi zastopnik entente.

Nemci v Georgiji.

KIJEV, 16. (Kor.) »Ruski Golos« poroča: Po poročilih politkov vlada v Georgiji, odkar so prišle nemške čete v deželo, vzoren red.

Praznovanje cesarjevega rojstnega dne v Rusiji.

MOSKVA, 19. (Kor.) Po petih letih so tu prvič zopet praznovali rojstni dan avstrijskega vladarja, cesarja Karla. Slavnosti so se udeležili vodje avstro-ogrskih uradov, mnogo ujetih oficirjev in zastopniki poljske kolonije. Nadškof v Mohilevu je slavil vladarjevo milodujnost.

Princ Radzivil o uspehih svojega potovanja v veliki glavni stan.

VARŠAVA, 17. (Kor.) Ravnatelj poljskega državne oddelka, princ Radzivil, se je izrazil o svojem potovanju v veliki glavni stan v smislu, da je z njim jako zadovoljen. Grof Adam Ronikier, berlinski delegat poljske vlade, je naznanil zastopnikom listov, da so izgledi za razvoj poljskega vprašanja, ako se sklepa po poteku konference, zelo ugodni in je pripomnil, da ima program, ki ga je nesel s seboj v veliki glavni stan, vse šanse za uresničenje. Potrebna bodo seveda še nadaljna posvetovanja, ki pa ne bodo več načelnega značaja.

Amerikanci v Vladivostoku.

VLADIVOSTOK, 18. (Kor.) Ameriške čete so prispele v Vladivostok. Japonski kontingent je prisel v Vladivostok in prodira proti fronti ob Ussuriju.

Helferich se ne vrne več v Moskvo.

BEROLIN, 19. (Izv.) »Lokalanzeiger« poroča, da se nemški poslanik dr. Helferich ne vrne več v Rusijo, vsaj toliko časa ne, dokler bo Pskov sedež nemškega poslanstva.

Ukrajinski ministrski predsednik v Berolinu.

BEROLIN, 19. (Kor.) V Berolinu se mudeči ukrajinski ministrski predsednik Lysogub je sprejel večeraj poročevalca »Lokalanzeigerja« in »Berliner Tagblatta« in jima izjavil, da se mudi v Berolinu v svrhu pojasnitve nekaterih vprašanj, ki izhajajo iz ratifikacij mirovne pogodbe z Ukrajino. Ministrski predsednik je poročal dalje, da je pričakovati ugodnega izida mirovnih pogajanj z Rusijo in sicer na podlagi pogodbe iz l. 1654, ki določa sicer unijo med Rusijo in Ukrajino, a dovoljuje isti popolno samostojnost, v slučaju vojne pa skupno postopanje obeh strank. O notranjih razmerah v Ukrajini je izjavil Lysogub, da so vedno boljše. Ukrajinska žetev nad srednje dobra. Za izvoz prihaja v poštev 100 milijonov pudov žita.

Zastopstvo dominiljev v Londonu.

LONDON, 18. (Kor.) Uradno se naznanja, da bo imel v bodoče vsak dominion po enega ministra rezidenta v Londonu, ki bo član kabineta. Zastopana bo tudi Italija.

Francosko odlikovanje za Halga.

LONDON, 19. (Kor.) Zastopnik Reuterjevega urada pri angleški armadi v Franciji poroča, da je predsednik Poincare v angleškem glavnem stanu posetil maršala Halga in mu izročil francosko vojaško kolajno.

Veliki nemir na Japonskem radi podražanja riža.

AMSTERDAM, 19. (Kor.) Reuter poroča iz Osake z dne 14. t. m., da so na Japonskem radi podražanja riža nastali nemiri, ki so postali tako resni, da je moralo vojaštvo intervenirati skoro v vsakem večjem mestu. Na več krajih se je vojaštvo poslužilo orožja. V mestu Kobe so demonstranti zažgali poslopje družbe Suzuki in časopisa »Shimbun«. Policija je bila proti razjarjeni množici popolnoma brez moči. V Nagoji je množica zažgala trgovine z rižem, v Tokiju razbila vse šipe trgovin. Policija je strážila mostove, javne vrtove in poslopja ministrov. Opozicija očita vladi nesposobnost in se pripravlja na odločen boj proti njej.

TOKIO, 19. (Kor.) Reuter poroča: Cesar je podaril za revneše sloje, ki so vsled nenavadnega podražanja riža močno prizadeti, 3 milijone kron.

General Diaz v Rimu.

RIM, 19. (Kor.) General Diaz se je mudil par dni v Rimu, kjer je imel daljše konference z Or-

dober denar kot pa slab papir, ki ga ne morem niti oddati. Zaradi tega le spite mirno.

— Tu je menica, — je dostavil Raphael.

Van Gripp jo je pograbil pohlepno kakor jastrebec svoj plen.

Trenutek je močje motril podpis, potem pa je dejal z ironičnim smehom:

— Res, za prvi poizkus ni slabo. Imate talente, gospod vikont, lepe talente, in če jih izobrazite, se vam odpira lepa bodočnost. Gotovo so v Rochefortu in Toulonu» dosluženi umetniki v pisanju, ki v svoji mladosti niso znali toliko. Želim vam odkritosrčno vso srečo.

Čim več je govoril van Gripp, tem bolj je bil Raphael prepričan, da je že neke slisla ta žgoče ironični glas, ki mu je trgal živce.

Dal bi bil veliko, da bi bil imel menico zopet v svojih rokah. Morda bi jo bil tudi zahteval, toda van Gripp mu ni dal časa, kajti stegnil je zopet roko, izročil Raphaelu bankovce in dejal:

— Tu je denar, gospod vikont.

*) Tu se nahajajo ječe za težke zločince.

(Dalje)

landom in drugim ministri. Včeraj je odpotoval zopet na fronto.

Vprašanje davka prostega minima.

DUNAJ, 19. (Izv.) V predstojajoči davčni debati poslanske zbornice se namerava vložiti predlog, da naj se zviša davka prosti eksistenčni minimum od 1600 na 4000 K. Ako se spominjamo na boje, ki so bili potrebni, predno je bil za časa grofa Stürgkha zvišan davka prosti minimum od 1400 na 1600 K, potem je upanje, da bo sprejet sedaj nameravani predlog, jako majhno.

Amerika in entente pogodbe.

DUNAJ, 19. (Izv.) »Fremdenblatt« poroča: Lansing je izjavil v kongresu, da ima Amerika v mirovnem vprašanju popolnoma proste roke, ker se ni vezala na nobene dosedanje pogodbe med entento in se tudi ne veziati.

Budimpeštanski pekli zapro svoje prodajalne.

BUDIMPEŠTA, 19. (Izv.) Na zborovanju tukajšnjih peklov je bil sprejet predlog, da naj se s 1. septembrom zapro radi nemogućnosti vzdržanja obrata vse prodajalne kruha.

Usmrčen vojaški ubežnik.

BUDIMPEŠTA, 19. (Izv.) Tukajšnje divizijsko sodišče je obsodilo večeraj vojaškega ubežnika infanterista Vukovića, na smrt. Smrtna obsodba je bila izvršena še včeraj.

Železniška nesreča.

BUDIMPEŠTA, 19. (Izv.) Iz Galante se poroča, da sta danes trčila tamkaj skupaj dva tovorna vlaka. Vlakovodja in kurjač enega vlaka sta mrtva. Več oseb je težko oziroma lahko poškodovanih, enov razbit.

Odstop posl. Maštalko.

PRAHA, 19. (Izv.) Načelnik »Českega Svaza«, posl. Stanek, je poslal včeraj posl. Maštalki iskreno pismo, v katerem ga prosi, naj prekliče svojo resignacijo na državnozborni mandat in nadaljuje se vnaprej v čeških vrstah svoje zaslužno delovanje.

Združenje čeških narodno-socialnih in socialističnih železničarjev.

PRAHA, 19. (Izv.) Včeraj so se češki narodno-socialni železničarji združili s češkimi socialisti. S tem je storjen jako važen korak k ustanovitvi enotne češke socialistične stranke.

Zaplenjena živila.

PRAHA, 19. (Izv.) Policija je razkrila pod nekim gnojnim smetiščem 450 kg sladkorja, ki je bil za 9000 K prodan nekemu trgovcu. Blago je bilo zaplenjeno.

DUNAJ, 19. (Izv.) Tu je bilo zaplenjenih 74 vagonov papirja, ki je bil skrit v raznih skladiščih. Papir je bil izvožen na razpolago trgovskemu ministstvu.

Volilna borba v Ameriki. Kompromis med republikanci in demokrati.

BEROLIN, 19. (Izv.) Iz Berna se poroča, da je bil v newyorškem volilnem okraju dosežen med republikanci in demokrati kompromis, kar pomeni popolnoma nov razvoj v notranji politiki Unije. Splošno se priznava namreč, da se bodo nove volitve za kongres in senat vršile v znamenju gesla »Mir ali vojna«.

Letalski napadi.

BERN, 18. (Kor.) »Petit Parisien« poroča iz Rouena: Mesto Rouen je bilo v noči 17. t. m. napadeno od nemških letal. Na Calais je bilo 17. t. m. zmetanih okoli 50 bomb. Par hiš je bilo težko poškodovanih. Človeških izgub ni zaznamovati. V isti noči ste dve nemški letali napadli tudi Dünkirchen.

Novi turški poslanik v Berolinu.

CARIGRAD, 18. (Kor.) Uradni list objavlja imenovanje Rifaat paše za poslanika v Berolinu.

Vzroki sedanje vojne.

Zakaj so se Nemci odtujili drugim narodom?

Tudi nemško ujedinjenje se je — tako piše zagrebški »Tagblatt« — porodilo ob težkih bolečinah. Od Henrika I. — ustanovitelja nemške države — pa do avstrijsko-pruske »bratske« vojne je minolo skoro polno tisočletje, v katerem so se nemška plemena ucinčevala medsebojno v težkih bojih. Generacije so umirale v neizpolnjenem hrepenenju po ujedinjenju nemškega naroda. In, česar niso mogle doseči generacije, to je »ustvaril Bismarck v dveh kratkih vojnah. Bismarck je rekel v letu 1850 v erfurtsem parlamentu: »Edino zdrava podlaga velike države — in v tem se razlikuje bistveno od male — je državni egoizem in ne romantika. Nevredno velike države je, če se bori za stvar, ki ni v njegovem lastnem interesu«. Trde besede, ki pa jih je uresničil do zadnje točke. Od tod velikanska razlika med Nemčijo pred Bismarckom in ono po njem. Od tedaj so v Nemčiji vsi stivali vse na eno karto: na dogradnjo močne armade, najmočnejše na svetu, ki naj služi »državnemu egoizmu«.

V obeh Bismarcka je bil ruski car Nikolaj I., ki je poslal svoje čete na Ogrsko — bedak. Ali bi mogla močna habsburška država kaj koristiti Rusiji? V obeh Bismarcka bi bil morda tudi Wilson bedak. Kaj imajo Zedinjene države iskati v Evropi? In tisti državni egoizem je pritegnil pod svoj vpliv vse kroge v Nemčiji; pritisnil je svoje označenje vsem slojem prebivalstva. Z Bismarckom se je Nemčija začela pospenjati do vnanje sil, in nje čine obdružuje v tel vojni ves svet.

AK, od Bismarcka datira tudi preobrat v nemškem narodu, ki je ta narod odtujil drugim narodom, mu odvzel razumevanje za bistvo drugih plemen ter je izval v njem

tisto stanje, ki je zapadni sovražniki Nemčije označujejo ko pomanjkanje čuta za svobodo. V resnici pa je to le posledica prevelikega zaupanja v materialno silo, v fizično moč v svojo lastno državo! Kako pogosto smo čuli vprašanje nemških publicistov in piscev: »Zakaj smo tako obsovaženi? In ko so po začetku vojne nevtalci precej odkrito kazali svoje simpatije do ententnih vlasti, smo mogli čitati v nemških listih cele razprave o tem problemu. Da, mnogi so si hoteli to »sovrastvo proti Nemcem« razlagati s samozvestnim nastopanjem severonemških podanikov v inozemstvu! Kakor da ni ta »samozavestnost« le posledica določenega svetovnega naziranja, kakor je tudi rusko »smirenje«, (ki se navadno krivo prevaja s »ponižnostjo«) le posledica določenega svetovnega naziranja.

Ravno zato je boj tako težak, ker gre za svetovna naziranja! O materialnih imovinah se je možno sporazumeti. Kako pa naj se najde kompromis med dvema različnima, nasprotnima si svetovnima naziranjema? Je-li tu možen sporazum? Po prvih vojnih mesecih, v prvem vojnem letu, bi bil morda sporazum lahek. Kajti, tedaj so se vojevale vlade, dočim so narodi — tu in tam — le ubogali. Tedanja gesla niso prodirla v duše. Tedaj bi se bila mogla najti formula, ki bi bila kolikor toliko zadovoljila udeležene vlade. Ali, s časom, ko je vojna delala vedno večje kroge in ni hotela prenehati, ko je pritegnila vedno več ljudi, jim nalagala vedno večje žrtve ter je razirala vedno globlje, ko je razdirala države, spreminjala ustave, rušila prestole, ko je zadevala vsako rodino, vsakega poedina — tedaj je vodstvo vojne padlo iz rok vlad v tem smislu, da sta vojna in mir odvisna od mejnih korektur, od gospodarskih koristi. Vojna je postala v resnici borba med dvema svetovnima naziranjema, ki sta jima Bismarck in Wilson skrajna zastopnika. Izid te vojne določi bodočnost človeštva za desetletja, stoletja!

Razne politične vesti.

Iz Zagreba nam piše naš navadni dopisnik: Organ koalicije mi očita, da z izmišljevanjem neresnic ustvarjam nerazpoloženje proti koaliciji. V dokaz za to navaja, da sem pisal v »Edinosti«, češ, da »Pester Lloyd« napoveduje svežo strujo v koaliciji. V resnici pa sem napisal jaz: »Hrvatska Riječ« samo poroča tako, dočim nistem niti omenil peštanskega lista in ni moja krivda, če so »Male Novine« progredno, ali morda tendenciozno citirajo »Edinost«. Toliko, da se bo vedelo, na kateri strani je »izmišljanje neresnic«.

Na Dunaju zadovoljni s srbsko-hrvatsko koalicijo. Osječki »Jug« poroča z Dunaja: Na Dunaju nikakor neboje, da bi prišlo na Hrvatskem do krize, ker so tamkajšnji merodajni krogi v zvezi z zunanjo politiko monarhije popolnoma zadovoljni s koalicijo in vedo dobro, da bi organiziran boj vsega slovenskega juga pokvaril šanse zunanje politike in da bi bil organiziran odpor Jugoslovancov tako v avstrijski, kakor tudi v ogrski državni polovici poleg organiziranega češkega odpora izredne važnosti. To je glavni vzrok, da ostane na Hrvatskem vse pri starem. Na Dunaju je sedaj tako razpoloženje, da se morajo zadovoljevati s koalicijo, ustrežati njenim željam in jo držati na vladi kot protiutež »renitentne« politike dunajskega parlamentarnega Jugoslovanskega kluba, ki dela velike sitnosti — že tako ne samo avstrijskemu ministrskemu predsedniku, ampak še bolj zunanjemu ministru.

Nasprotstva med Anglijo in Italijo radi srbskega vprašanja. Kljub vsem oficijelnim zagotovilom obstojajo med Anglijo in Italijo močna nasprotstva, ki so se vsled odklanjanja čisto stališča Italije napram velikosrbskim nortom Anglije še bistveno povečala. Angleški krogi, ki so zainteresirani na vojni, označujejo italijanskega zunanjega ministra Sonnina za moža, ki ga je treba odstraniti. Posebno srđito napada Sonnina milanski »Secolo«, ki popolnoma prisega na politiko Lloyda Georgea.

Ministrski svet v Versaillesu. Rimski listi poročajo, da bo imel medzavezniški vojni in ministrski svet še ta teden v Versaillesu važno sejo. Listi pripisujejo konferenci izreden pomen in namigavajo, da se bodo poleg vojaških vršila tudi važna diplomatska pogajanja. Zastopnik pariškega lista »Excelsior« je imel z nekim višjim diplomatom entente razgovor, tekom katerega je ta izjavil, da mora skupnemu vojaškemu vojaškemu poveljstvu slediti tudi diplomatska enotnost. Iz Pariza se dalje javlja, da so imeli te dni Poincare, kralj Jurij, kralj Albert, Clemenceau in Lloyd George v navzočnosti generalov Focha in Haiga važno posvetovanje, o katerem pa se varuje najstrožja tajnost.

Nadvojvoda Karel Stefan — kandidat za poljski prestol. »Berliner Tagblatt« poroča: Akoprav še ni nobenih natančnih poročil o uspehu posvetovanj v nemškem velikem glavnem stanu, se zamore vendar z gotovostjo smatrati, da je glede poljskega vprašanja dosežen sporazum. Avstro-poljska rešitev, glasom katere naj bi se Poljska priključila Avstro-Ogrski in postal avstrijski cesar obenem kralj Poljske, je bila najbrže končno pokopana. — Poljska postane samostojna kraljevina in se domneva, da je določen za kralja nad-

PODLISTEK.

vojvoda Karel Stefan. Med petimi kandidati, ki sta jih predlagala poljska delegata princ Radziwiłł in grof Runkler, ima kandidatura nadvojvode Stefana najmočnejšo in najvplivnejšo zaslombo, ker je nadvojvoda v bližnjih sorodstvenih odnosih z visokim poljskim plemstvom. Izmed njegovih treh hčerk je namreč druga, Renata, poročena s poljskim princem Radziwiłłom, tretja pa s princem Czartoriskim. Nadvojvoda Karel Stefan, ki je poročen z nadvojvodinjo Marijo Terezijo, živi na gradu Salsburg v Galiciji in je protektor poljske akademije znanosti v Krakovu. Razven treh hčerk ima tudi tri sinove, ki služijo v armadi.

Načrti o »razkrojanju« Avstro-Ogrske. Angleško časopisje je glasom Reutersa baže jako zadovoljno s priznanjem češko-slovaškega naroda s strani Anglije. Dr. Dillon pravi v »Daily Telegraphu«: To priznanje dokazuje, da je ententa odločena, da razkosa habsburško monarhijo v one narodnosti, iz katerih je sedaj sestavljena in da bo nadaljevala boj, dokler ne doseže tega cilja. »Daily Chronicle« naglašja, da se mora ententna politika napram Čehoslovakom in Poljakom izpolniti še s priznanjem Jugoslovancev. »Times« je mnenja: Privikar je Anglija eno izmed plemen, ki prebivajo na habsburškem ozemlju, oficijelno priznala za zaveznika. Odločitev je padla po temeljitih predurkih. Delo Čehoslovakov entente v Sibiriji zasluži to plačilo. Oni so dokazali, da je Rusijo mogoče rešiti nemškega gospodstva. Izjava Anglije da je nov korak k ustvaritvi vrste osvoboditeljskih narodov, ki naj tvorijo v Evropi jez proti razširjanju nemškega naroda. Kakor poroča »Corriere della Sera«, so se pred objavo izjave Anglije o priznavanju češko-slovaškega naroda zavezniki narod vršila 14 dni trajajoča posvetovanja z dr. Edvardom Benešem, taktikom češkega Narodnega sveta. S tem priznanjem se izreka Anglija, ki je dosedaj le Italiji priznavala pravico do delov avstrijskega ozemlja, za celoten program razdelitve Avstrije. V sled priznanja Anglije je dobila češka vlada pravico, da odpolje zastopnike na one konference zaveznikov, ki se jih smejo udeležiti manjši narodi. Beneš sam je izjavil londonskemu zastopniku »Corriere della Sera« v nekem razgovoru, da vsled izpremenjenega pravnega položaja Avstro-Ogrska ne bo smela več postopati s Čehi kakor z uporniki. Sicer pa je prepričan, da Avstro-Ogrska tega ne bo upoštevala in da bo Čehi, ki se bojujejo na sovražni strani, kaznovala še vnaprej s smrtno kaznijo.

Slovaška zveza. »Glas« opozarja na pomembnost v Pragi proglašene združbe nemških in nemadarskih narodov, naglašajoč, da so se v Pragi določile splošne smernice. Praktično jih morajo izvesti Poljaki, Čehi in Jugoslovani, ker drugim narodom radi posebnih razmer, v katerih žive, ni dana možnost za to. Če se torej ustanovi slovaška zveza, ne bo to pomenilo kake ločitve od drugih nemških narodov, marveč ima ta zveza ravno uresničiti določena načela. Ta zveza je ravno sedaj nujno potrebna, kajti, le tedaj, če bomo postopali skupaj, moremo priti do polne veljave. Nadaljnja izvajanja si je pridržal gospod cenzor, ali tudi tista belina, ki jo je postavil mesto tiskane besede, nam šele prav potja tu gori označen potrebo. Danes smo menda vsi na jasnem, da je bila moč naših narodnih nasprotnikov in nasprotnih nam vlad v glavnem ravno v tem, da so avstrijski narodi v svoji slepoti in morda tudi v nepoznanju resničnih namer nasprotnih nam sil dopuščali, da so mogle vlade in nasprotniki z uspehom izvajati tisto, v vsej naši minulosti usodno pravilo: divide et impera! Ločevali so jih, zabijali kline toliko med slovaška telesa, kolikor v poedina telesa sama. — Računali so nasprotniki: združeni slovaški narodi države bi bili nepremagljiva moč; ločene pa je moremo mrviti vsakega posebej. In vspevalo jim je na našo nesrečo. Posebno so dosegali svoje namene z zavratno taktiko, da so — kakor se jim zdelo potrebno — včasih ene nekoliko pogodovali in jih s tem zavajali, da so bili do življenjskih interesov brezbržni, ali pa so jim celo nasprotovali. Na našo srečo pa je sedanja vojna začela odpirati oči. Naši nasprotniki so postali tako zmagovestni, da so v tej omami postali tudi odkritosrčni in drzniji, da niso mogli več potajevati svojih namenov. — Narodom je stopila pred oči vsa nevarnost, ki jim grozi, s tem pa tudi pot, po kateri se morejo ubraniti nevarnosti. Poslanec dr. Laginja je rekel v državnem zboru, da je ta vojna provzročila v našem narodu tak preobrat, do katerega bi prišli morda še-le v petdesetih letih. Prišla je evolucija, prišlo je boljše razumevanje in spoznanje najnujnejše potrebe: skupnega nasprotnika imamo, združeni se moramo boriti proti njemu. Narodi ne verujejo več slepilo, ne verujejo nikakim besedam in zvedo, od katere strani grozi nevarnost, in vedo tudi, od katere strani edine more priti rešitev. Veliki dnevi v Pragi in v Ljubljani so vidni znaki, so visoki mejniki, na poti življenja avstrijskih narodov: dve veliki etapi do — slovaške zveze!

Zapuščina po francosko-nemški vojni. Razpravljajo o milijardah dolgov, ki jih delajo sedaj države, spominja praška »Union«, kako je Bismarck pred blizu petdesetimi leti naložil Franciji 5 milijard vojne odškodnine, nadejajoč se, da tej kontribuciji preide Francozom vsako veselje do vоеvanja. A če sedaj primerjamo to svoto z blizu 900 milijard, ki jih je že porzila ta vojna: kako malenkostna se nam zdi tista vojna kontribucija! Sedaj vidijo Nemci, kako drago jih stane Alzacija-Lotaringija, ki ju je Nemčija dobila tedaj od Francije! Kajti, kruto se je varal knez

Bismarck, ko je računal, da bodo Francozi obenem tudi za vedno! Ni preprečil bodoče vojne, marveč je takorekoč ostavil vojno svojemu in drugim narodom. Ne da bi bil ostrasil Francoze, marveč se je tam razvil gibanje za revanso. Leta že so francoski državniki spekulirali na kak velik evropski zaplet, ki jim da prilike, da zopet zavojujejo Alzacija-Lotaringijo. Sicer je res, da je bila Anglija tista gonilna sila, ki je zapalila ta svetovni požar, ker se je hotela rešiti konkurence Nemčije v politični in gospodarski smeri. Vendar pa bi se Anglija pri svoji militarni situaciji težko bila lotila vojne proti Nemčiji, da jej ni Francija priskočila na pomoč s svojo trdno vojno organizacijo in s svojo velikansko pripravo vseh vojnih sredstev. Ta varnost je zlomila angleški odpor proti vojni in tudi odprla proti uvedbi splošne vojne dolžnosti. In nobenega dvoma ni, da Francozi ne bi bili stopili v to vojno (tudi če bi bili plačali še par milijard več), ako ne bi bili izgubili Alzacije-Lotaringije. In nobenega dvoma ni, da bi bilo razpoloženje na Angleskem drugačno, nego je nastalo, ker ste Rusija in Francija posegli v vojne dogodke. Morda bi bila svetui sploh prihranjena ta strašna vojna! In to je storila tista mala Alzacija-Lotaringija!

Domače vesti.

Povodom rojstnega dne Njeg. Veličanstva cesarja je v poreški baziliki monsignor škof dr. Pedersoli z vsem kapiteljem daroval slovesno mašo z zahvalno pesmijo. Te slovesne službe božje so se udeležile civilne in vojaške oblasti in mnogoštevilno občinstvo. Maša se je zaključila s cesarsko pesmijo. Mesto je bilo odlično z zastavami. Imenovanje. Presv. zadarski nadškof, dr. Vinc. Pulisic je podelil naslov konsistorijalnega svetovalec č. g. Jožetu Bottegariu.

Našim čitateljem v Gorici. Opozorjamo še enkrat čitatele našega lista v Gorici, da se bo od danes naprej naš list vsak dan dobival čez okoli poldne v vseh tobakarnah v Gorici. Prepričani smo, da bodo Goričani z veseljem posegli po njem. Zapičanje živih in nov strož ukaz gospoda namestnika. Za jeseni preteklega leta je namestnik poslal podrejenim oblastim glede predpisov o živiliškem prometu sledeče opozorilo: »V zadnjem času so ponovno prispeli priporoki, da organi, ki jim je poverjeno nadziranje prometa z živili, zaplenjajo ubogim ljudem malhuc količine živili. Malhuc množice živili, ki si jih želi, pridobiti najprej vseh slojev prebivalstva zabavljajo za ojašanje svojih izredno težavnih prehranjevalnih razmer, so ne smejo zaplenjati. Prebivalstvo bi pri sedanjih težkih preskrbnih razmerah zamoglo smatrati tako postopanje oblasti za malenkostno nagajanje, ne da bi se s tem na kak način pospešili cilji, ki jih zasleduje oblast pri preganjanju tihotapstva.« Z ozirom na to, da je namestnik zopet prejel priporoke radi odvzemanja živili, je izdal podrejenim mu oblastim zopet najstrožji ukaz, da se morajo strogo ravnati po gori navedenih določil. Kar se tiče odvzemanja živili v krajih izven Primorske, namestnik sicer ne more direktno vplivati, vendar pa je kljub temu napravil vse primerne korake pri uradu za ljudsko prehrano, kakor tudi pri v postev prihajajočih deželnih oblastih.

93934 otrok brez šolskega pouka. V Hrvatski in Slavoniji je 1651 šol s 3110 učitelji. Potemti-ke prihaja po ena šola na 26 kvadratnih kilometrov in 1621 prebivalcev. Za šolo obveznih otrok je 316.543, ali vpišati so jih mogli le 226.609. Tako je 93.934 otrok ostalo brez šolskega pouka. Varaždinska »Narodna Volja« pripominja: To je strašna številka, ki kaže vso našo zaostalost in slabost. Nepismenost (analfabetizem) je razlog naše gospodarske zaostalosti. Zato je potrebno, da je ljudsko-prosvetno delo prva dolžnost vsakega narodnega človeka. — Pri nas Slovencih je v tem pogledu v obče boljše. Vendar ostaja tudi za nas resnica: da je delo za širjenje prosvete najnujnejša dolžnost. Prosveta daje narodu sredstva za napredek na vseh poljih snovanja. To resnico občutimo mi tržaški Slovenci še posebno. Gorje nam, da nismo še o pravem času spoznali te resnice in — ker ga ni bilo usmiljenja in pravičnosti na nobeni drugi strani — posegli po samopomoči na selskem polju! Šola nam rešuje tisoče pred narodno pogubo. Da smo — vkljub vsem zaprekam in vsemu nasprotstvu — vendar napredovali na raznih poljih, da se nam, četudi počasi, vendar pa konstantno, manjša število nesrečnikov, ki se izgubljajo narodu: se imamo zahvaliti na tem svojem šolstvu, temu sadu naših žuljev. Ali, daleč smo še od cilja, ki ga moramo doseči, ako naj pride naš živili tu do veljave in zaslužnega obhanka. Vsakega narodnega našega človeka je dolžnost, da po svoji moči prispeva k izpolnitvi naše šolske in vseh prosvetnih organizacij. Z iskrenim zadoščenjem moremo zabeležiti, da je naše ljudstvo povodom nabiranja za novo šolovsko šolo pokazala, da uumeva to dolžnost. Hvala mu na tem. Naprej — da si potom šole ustvarimo trdna tla pod nogami!

Resnica o stanju na Krasu. Revščina narašča dnevno. Če je bilo ljudi (in jih je menda še), ki so računali, koliko denarja da si je naše ljudstvo »naredilo« in da si z lahko obnovi upuščenega gospodarstva, so se temeljito vračunali. Manjka nam vse: živila, živine, orodja, pohištva, obleke, perila, obutev; kratko: vsega. Kaj izda torej par, pet ali celo desetstotih K, ki jih zabije v obnovu — razvaline? Kupiš si malega prašiča, kozo, kravo, ali vola — in gotovine ni; luknje pa še vedno na vseh plateh. Da, tako je tam — na porušenem Krasu. Ša naraščajo dnevno odstotki prebivalstva, ki ne morejo plačevati niti aprovizacije, ki nimajo za kg turšične moka (ki je edina »na dnevnem redu«) in ki pričenujejo že z obremenitvijo posestev s posojili — grozen znak naše bodočnosti. Kje so one podpore, s katerimi smo se (po mnenju stih gospodov) stili? Vzeli so begunsko podporo, katero bi vlada vsakomur na tej zemlji — privlačila. Nekaterim občinam, ki so bile tako srečne, da jih ni zadela evakuacija, tudi ne smejo biti deležne naknadne beg. podpore, čeravno so v mnogih slučajih trpele več, nego ostale občine. Saj je vendar bil ukaz granat, ki so ljudi popolnoma zbegale ter zahtevale več žrtev neizprosnega, nego pa bi bila morda muhasta volja kakega gospoda. Blizu se zima, ki bo vsled naraščajočega pomanjkanja še huja; a kje je tolikokrat obljubljena nam obleka, obutev i. dr.? Tu bi bil, tudi malo ledine za naše zastopnike.

Kje so poljski čuvaji? Z Opčin: Znano je, da se po tržaški okolici vsrjo dan za dnem večje ali manjše tatvine na polju na škodo ubogega kmeta. Kar sta si kmet ali kmetica naselja in nasadija z velikim trudom, jim jemljejo tatovi in tako je ves trud izgubljen. Danes vidiš in slišiš kmetice, ki joče in se pritožuje, kako so jej neznan zlikovci po noči pokradli ves krompir, ki ga je sadila z velikim trudom in kako je morala odtrgavati otrokom od ust, da je mogla nasaditi. Jutri zopet čuješ, kako prekliča kmet, da so mu ponoči poleg krompirja pokradli tudi žebulo, česen, sadje itd. Potem slišiš zopet, da so temu ali onemu ukradli kozo ali prašiča iz hleva, ne da bi kdaj prišli tatovom na sled. Če bi morda tu pa tam slučajno kakoga takega malopridneža zalotil na zemljišču, ti odgovorja: Saj to ni vaše, ali ne vidite, da je vse odprto? In če si ga dobiš, da ima že kaj pri sebi, ti odgovarja, da je vojna in da si mora vsak pomagati, kakor ve in zna. »Kaj za take malepukosti se jezite?« — Naj torej vsakdo jemlje kmetu kako tako »malenkost« — kaj mu ostane? Pogine naj od lakote! Kako bo pa še le sedaj, ko začne grozde dozorevati? Kaj naj storimo torej? Kako naj kmet obvaruje svoje prideleke? Edino, vsaj nekoliko izdatno sredstvo bo, da vsakdo svoja zemljišča, vse poti in staze zapre in zagrad. Kajti, če pušča odprto in nezagradeno, se hoče vsakdo smatrati za gospodarja tuje lastnine. Od slavnega mestnega magistrata pa sme mo zahtevati, naj nam vsaj do trgovatne namesti v vsakem okraju par poljskih čuvajev!

Razpis dot. V-smislu ustanovnega pisma Josipa in Antonije Clivio se v nagrado za dobro vedenje podeljuje dve dobi po 480 kron dvema ubogima, delavnima in poštenima dekletoma katoliške vere, hčerama iz manje imovitega razreda prebivalstva, da se jima omogoči poroka s poštenima rokodelcema. Denar se izplača po izvršeni poroki. Prošnje je vložiti na vložnem zapisniku, mestnega magistrata do včetega 20. septembra t. l. in moralo biti opremljene za oba zaročenca: s kristnim listom, spricvalom o dobrem vedenju in potrdilom pristojnosti.

Zavarovanje potne priloge. Radi izrednega povišanja vrednosti porabljenih predmetov — obleke, perila, obutve in slinčice —, kakor tudi radi iz različnih razlogov povečane nevarnosti, da se ti predmeti ukradejo, je priporočati, da se potna priloga zavaruje toliko med prevažanjem, kakor zadnjem slučaju posebno zato, ker železnica jam-tudi ob polaganju v shrambo (garderobo), v tem zadnjem slučaju posebno zato, ker železnica jam-ti sicer le do 100 K za vsak kos. Da se potnikom tako zavarovanje olajša, jeuprava železnice skupno z evropsko družbo za zavarovanje potne priloge vkravila, da železniški uradniki tudi pri oddaji oziroma polaganju v shrambo sprejemajo zavarovanj.

Hrvatov in Srbom je spenil Zmaj Jovan Jovanović nastopno sporočilo: Što je zlatna kruna grbu — To nek bude Hrvat Srbu — Što je dragi kamen zlatu — To nek bude Srb Hrvatlu! — V teh stihih je vsebovana sinteza vse politike, ki jej zlasti v sedanjih časih morajo slediti Hrvatje in Srbi, ako nočejo, da bo zlo za obojne.

Nove pristojbine za brzojavke. C. kr. pošto in brzojavna ravnateljstvo v Trstu sporoča, da se bo od 1. septembra t. l. naprej pri sprejemanju pristojbin zavezanih državljanov in zasebnih brzojavk, vstevši časniške in tiskovne brzojavke, na vse geometne smeri, razven tarifnih pristojbin sprejema povisek 20 vinarjev za vsako brzojavko in da se je pristojbina za vključenje (registracijo) skrajšanih brzojavnih naslovov in posebnih dostavljanih navodil za Trst, Primorsko in Kranjsko določila na 50 K letno (dosedaj 40 K).

Zužupstvo Brestovica na Krasu je pričelo z dne 16. t. m. uradovati v lastni občini in priporočeno strankam, naj se obračajo do njega radi pravnečasne predložitve izkaza o nastalih poškodbah. Pripomočni urad za begunce z Juga. Dunaj, I. Landskrongasse 12, išče begunca Ivana Zupana, ki naj mu najavi svoj sedanj naslov, pozivajoč se na njegovo posl. št. 591/2-18. On je predal 14. 9. 17 na postali v Pottendorf-Landeggu 9 zabojev za Ptui, od katerih se eden ni mogel izročiti, ker je prišel pozneje nego ostali.

Tržaška kmetilska družba prosi za poročilo iz vseh krajev okolice o stanju poljskega varstva in posebno o tem, ali so vsa mesta poljskih čuvajev zasedena, ali poljski čuvaj tudi izvršuje svojo službo, ali je zadržan po drugih opravkih in slednjih, ali število poljskih čuvajev za določeno okrožje zadostuje. Te podatke rabi kmetilska družba, ker hoče v smislu § 5 ukaza poljedelškega ministrstva od 11. julija 1918 št. 255 pozvati državno oblast, da sama odredi za varstvo polja na sprostke občine, kar občina zamuja.

Iz spodnje okolice. Letos bo trta rodila, četudi je po več krajih bolno grozde. Sladkor za petlet se nestrno pričakuje. Čujemo, da je ministrstvo določilo za Trst z okolice samo 50 kvintalov. Komu naj ga razdeli? Poljedelce naše okolice opozorjamo, da je treba pisarne prošnje vložiti pri načelnikih. V prošnji naj se izkaže: vinograd, številno trt, koliko vina vna pridelati in koliko petlet bi napravil, če dobi sladkor, dale število v družini živih oseb. Prošnjo z lastnoročnim podpisom naj se predloži do prvega septembra. Kdor nima trt ali samo prazne in bolne, naj ne vlaga prošnje. Vinogradnik.

Vojaki pogreb. V tukašnji rezervni bolnišnici Jčič je dne 18. t. m. umrl Boština Alojz, sap. bat. št. 3, rojen 1. 1874 v Trstu. Pogreb se bo vršil danes, 20. t. m. ob 5 popoldne iz garnizijske bolnišnice št. 9 na vojaško pokopališče.

Išče se ovrar, lahko tudi z družino 3 članov, ki bi imel veselje do ovčereje, na neko graščino v bližini Ljubljane. Stanovanje in oskrba je zastoi.

poleg tega še primerna plača. Prošilec lahko ostane stalno na graščini tudi po vojni. Pojasnila daje posredovalnica za goriske begunce v Ljubljani.

Izkaznice za petrolej. V svrhu prevzjetja novih izkaznic za petrolej naj se načelniki domačih gospodarstev iz Barkovele zglase danes, ali jutri od 8-2 pop. v namestništvem uradu za premož. Prinesiti je treba s seboj izkaznice za živila in premož.

Vojno - pomožni urad političnega društva »Edinosti« posluje v prostorih »Tržaškega« podpornega in bralnega društva v ulici Carintia št. 39, I. nad., na levo, in sicer, izvzemši nedelje in praznike, vsak dan od 9 in pol pop. do 12 in pol pop. Ob tem času je urad na razpolago strankam za vsakršna posredovanja in sestavljanje vlog v vojnoscisknih in raznih drugih zadevah. V slučajih potrebe bo posloje uradnik za stranke tudi osebno posredoval na pristojnih mestih.

Člani odbora prehranjevalnega odseka in nadzornice za počitnice CM otroških vrtov so uludno vabljani k seji dne 21. t. m. ob 5 pop. v CM soli na Acquedotto. Ant. Slavik.

Urad »Organizacije oskrbe vojaških sirot« se je preselil v ul. Sanitiz št. 24 II. nad. Redno poslovanje slovenskega oddelka se začne dne 22. t. m. Slovenski oddelci pošilje vsak ponedeljek in četrtek od 4 do 7 pop. Cenjene oskrbnice so naprosene, da opozore tozadevno stranko, posebno pa one, ki se imajo šele vpisati.

Nesreča vsled igranja z ročno granato. Bruno, Avgust in Karel Makovec, stanujoči v ul. Tesa št. 171, so se igrali z granato, ki so jo smatrali za žogo. Ročna granata je takoj pri prvem padcu poškodovala vse tri dečke, ki so bili vsi ranjeni. Najhuje je bil ranjen najstarejši, ki so mu morali odrezati v bolnišnici več prstov.

Pod tramvajem. Neka, dosedaj še neznan gospa, je bila v ul. Conti povozena od tramvaja in je bila težko poškodovana. Prepeljali so jo takoj v bolnišnico, kjer je že čez par ur po težkih bolečinah umrla. Ponesrečenka je bila najbrže kmetica, približno 50 let.

Vol je nabodel 70 letno kmetico Furianič Marijo, stanujočo v Škofljah in jo vrzel ob tla. Težko ranjeno so prepeljali v bolnišnico.

Pes je vzgiznil 18 letnega Giordana Urbanich, stanujočega v ul. Settefontane 18. Rana je precej teža. Prvo pomoč so mu podelili na zdravniški postaji.

Očešil se je večeraj zjutraj 54 letni Matej Korhatsch, kočijaž v hlevu vile Ralli v Škofli. Pred par dnevi je bila izvršena v vili tatvina, naker je sledila na njegovem stanovanju njima preključava, po kateri je v trenutku obupa Korhatsch izvršil samomor. Zapuščala ženo in par nepreskrbljenih otrok.

DAROV!

— Sežanska ženska pod. dr. sv. CM v Sežani je nabrala v juliju l. 1918 74676 K v korist »Odbora S. H. S. žen za sročade« in je denar odpodala »Prvi Hrvatski »Edinosti« v Zagrebu. Hvala vsem cenilom darovalcem!

— Za slovensko šentvidsko šolo je darovala gospa Marija Bunc K 4, njen malček Mirko pa K 1, skupaj K 5. Denar brani uprava »Edinosti«.

— Moški CM podružnici darujejo tržaški in mariborski skupščinari, zbrani v hotelu Unionu v Ljubljani, svoto K 150.— v protest Ljubljancem, ki so manj darovali v minoletem letu nego Vrhnika. Denar je izročen blagajniku. — G. Tavcar Jakob trgovec je daroval K 20.

— Ker je nekdo dne 17. avgusta v »Konsumnem« društvu v Rojani nekaj preveč govoril, daruje — obžalujoč svojo nepravilnost — 50 kron za rojansko podružnico družbe sv. G in M.

Češko Budjevička Restavracija (Boskova uzorica češka gostilna v Trstu) se nahaja v ul. G. Galati (zraven glavne pošte.) Slovenska postrežba in slovenski jedilni listi.

MALI OGLASI

! se računajo po 6 vin. beseda. — Debelo tiskano beseda se računajo dvojno. — Najmanjša pristojbina znaša 60 vinarjev.

Šepetalko sprejme »Dramatično društvo«. — Predstavi se je ravnatelj gledališča v »Narodnem domu« (vsak dan ob 8 uri zvečer). 2596

Iščem delavca za domača dela. Dobi dobro hrano, plačo in obleko. Penzion Todešini, ul. S. Giovanni 6/II. 2597

Iščem se išče pri majhni družini. Naslov ulice Fontana št. 3/II. (levo) od 11. ure 2600

Produ se par belih nizkih platnenih čevljev št. 39. Ulica Traversale al Bosce 3, I. Goreno. 2599

Sode od piva in vina kupuje Hotel Balkan, Piazza Caserma. 2593

Adolf Nagel ul. Squero nuove 3. kupuje in prodaja vrste vsake vrste, vinske, oljate in petrolejske sode ter plačuje po najvišjih drevnih cenah. Išče kupece in se dobro plača. 2593

Gospodinja 29 let stara, z nekaj premoženja, želi se seznaniti v svrhu ženitve z gospodom ali z vdovcem brez otrok, ako mogoče v državni službi. Ponudbe pod »Dobra dočnost« na Ins. odd. Edinosti. 2598

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lustna poslopje)

Kapital in rezerva K 23.500.000.—

Filijalke: Dunaj, Tegethofstrasse 7-9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatica, Split, Sibenik, Zadar.

Vloge na knjižice 3 1/2 % Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu-in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, reste, obligacije, zastavna pisma, prioritete, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Sale Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija zbiranja srečk itd. brezplačno. Stalni kredit, remours krediti. — Borzna naročila. — Inkaso. — Menjalnica. — Eskompt menic. Telefoni: 1463, 1793 in 2666.

Uradna ure: od 9 do 1 popoldne

»Liquore Godina« (proti nevralgiji, revmatizmu, skralni in protini) se prodaja v vseh lekarnah. 16 D

Samo na debelo. Raznovrstno blago za prodajalce. — Jakob Levi, Trst, ulica S. Nicolò 19. 8147

Vreče vsake vrste kupuje in plača po najvišjih cenah Fran Babič v Trstu ul. Molino grande št. 20. 2591

V veliki zalogi platnenih čevljev iz celine

v Trstu, ul. della Scintilla 2

se prodajajo platneni čevlji s podplati iz celine z usnjatimi podplatnimi nabidli.

Prevezamo se tudi na obila po meri in izvršujemo v 2 dneh, če naročnik preskrbi platno sam.

Predajojo se gumijavi podplatki, bele, črne in rumene vrste

Specialiteta: mazilo za čevlje.

Ul. della Scintilla 2, Stara mlinica (Barbiera v. 5 Corso 30. — Sibenik.

Dobroznana urarna in zlatarna A. PEVA v Trstu, Trg stare mitnice št. 3.

Bogata zaloga vsakovrstnih ur ter raznih zlatenih.

ŽELOD

se kupi tudi v veliki množini. — Ponudba na H. LOSER, Trst, Via Fontana 14.

CAMBRINUS

vsaki večer ob 9 1/2

velika varietetna predstava

Vstopnice K 1.—

Vsa Jugoslavija naj pije Tolstovsko slatino in novi Silva urelec

Tam se dobi tudi vino, Zganje in sadno vino.

Naročbe naj se pošljejo na sledeči naslov: A. OSEF, pošta Guštanj, želez. postaja Spodnji Dravograd (Koroško).

ZOBOZDRAVNIK

Dr. J. Čermák

v Trstu, ulica Poste vecchie 12

vogal ulice delle Poste

Izdiranje zobov brez bolečin. — Piombicranja.

— UMETNI ZOBJE —

SIGORIN

unici čudovito hitro stenice.

Vzorec, steklenica . . . K 4.

Večja steklenica . . . K 16.

Brizgálnica K 2

Prodaja se v vseh lekarnah in mirodlinah. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko

Lekarna »Zur Hoffnung« 14, Pecs Ogrsko

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu

(Lastna palača) ustanovljena leta 1836.

Zavarovanje proti škodi, povzročeni po ognju, strelu in eksploziji.

Zavarovanja steklenih plošč proti razbitju. Zavarovanja proti tatvini z vlogom.

Zavarovanja posiljatev na morju in po suhem. Zivljenjska zavarovanja v najrazličnejši kombinaciji.

Delniška glavica in rezerve dne 31. decembra 1915 K 199.625.992/40

Stanje zavarovalne glavice na življenje (31. 12. 1915) K 516.405.849.—

Odkar obstoja družba, je bilo v v